

A BUDAVÁRI KORONÁZÓ FŐTEMLOM.

Írta: Avar Gyula.

Gyönyörű fővárosunknak legértékesebb műemléke a Mátyás-templom. Akárhonnan is nézzük, elbűvöl szépségével. Különösen a pesti Dunaparttól pompás látvány, mert az üdezőldből és a Halász-bástya szelíd hajlású íveiből karcsún emelkedik ki s míg szemünk önkéntelenül a messze multba szárnyal. Szemünk, ha nem is könnyezik, sír a lelkünk, részint az örömtől, részint a bánattól. Búslakodunk, hiszen megcsendül szívünk arany húrján Petőfi örökké emlékezetes versora: Oh nagy volt hajdan a magyar . . . de öröm is suhan lelkünkön, végig: áll Buda, áll a magyar még . . . Reményt merítünk a templomból, mert a sok pusztulás dacára büszkén hirdeti újjáépített alakjában, hogy még itt vagyunk s míg Istent hiszünk és őseink erényeit követjük, nem vehet erőt rajtunk ellenség!

És a Mátyás-templom a hegyek közé is követ bennünket. Szíve velünk van. Ha delet harangoznak s mi messze, messze a várostól hallgatjuk: hangja szívünkbe lopózik s száll lelkünk imája az eget Urához . . .

A hagyomány szerint a templomot Szt. István alapította s talán ide temették Gellért püspököt, IV. Béla a régi templomot újjáépítette. Nagy Lajos tágasabbá alakította át, Mátyás pedig fölépítette a róla nevezett tornyot. Amikor a törökök 1541-ben megszállták Budát, ezt a gyönyörű templomot mecsetté alakították át! (Eszki dsámi)! Buda visszafoglalása után a jezsuiták kezébe került, de régi fényét elveszítette. Schulek Frigyes régi pompájával megfelelőleg restaurálta. Sok nevezetes eseménynek voltak tanúi e templom szentelt falai. Itt koronázta meg Gentilis (Zsentilis) pápai követ Károly Róbert királyt 1309 jún. 15.-én, 1424-ben ünnepélyes úrnapi körmenet volt benne, amelyen résztvettek Zsigmond magyar király, Komnen János görög császár és számos idegen fejedelem. Hunyadi János győzelmei után itt hálálkodott Istennek, 1476-ban dec. 22.-én itt esküdött örök hűséget Mátyás király Aragoniai Beatrixnak. Erről így emlékszik meg az egykori krónikáiról:

«Huszonnégy trombitás nyitotta a menetet. Színes damaszt- és posztóruhákba voltak öltözve, mellükön hatalmas aranyozott ezüstpajzsot viseltek, a király hollós címe-

rével. Utánok hosszú sorban díszlovakok léptettek; azután kilenc királyi kamarás, valamennyi daliás ifjú vitéz, rövid szabású, cifra selyemdobozokban, melyek alját aranyszálakból hímzett betűk: ékes mondatok díszítik, pazarul szerszámozott lovakon, aranyozott, rakott művű ezüst kardokkal. Utánuk kilenc apród lovagolt, 10—12 éves fiúk, óriási lovakon, egyforma szabású ruhájuk tiszta bársony, egyiké zöld, másiké piros vagy sárga, barna-szürke vagy kék; lovaikon aranyos szövetek, behintve gyöngyökkel, drágakövekkel.

Ami csak tündöklő és drága képzetbeli a földön, mind együtt lehetett látni a pompás menetben.

S még ezután következett a legnagyobb alak: a király.»
Itt koronázták meg 1867 jún. 8.-án I. Ferenc Józsefet és Erzsébet királynét, majd 1916 dec. 30.-án IV. Károlyt és Zita királynét.

II. Rákóczi Ferenc.

János.) A kaputól jobbra van a Lorettói kápolna; legértékesebb kincse Mária szobra. Ezt Ulászló ajándékozta a templomnak 1515-ben. A kápolna belső falában helyezték el Mátyás király címerét.

A Szt. Háromság-kápolnában III. Béla és neje Châtillon Anna antiochiai hercegnő síremléke látható. Magyar fiúk, leányok, ha e helyen álltok, küldjétek hálaimát a jó Istenhez, hogy olyan kiváló királyokkal ajándékozott meg bennünket.

Nagyboldogasszony (Királyok temploma) temploma

